

ETHNIC MINORITY HUMAN RESOURCES

IN SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT IN LAO CAI:

*OPPORTUNITIES, CHALLENGES AND CAPACITY ENHANCEMENT SOLUTIONS*Pham Xuan Cong^aDinh Thi Thoan^b^{a,b}Thai Nguyen University Branch in Lao Cai Province

Email: Congpx@tnu.edu.vn

Email: Thoandt@tnu.edu.vn

Article History

Received: 05/7/2025

Reviewed: 25/7/2025

Revised: 22/8/2025

Accepted: 20/9/2025

Released: 30/9/2025

DOI: <https://doi.org/10.64223/tvj.e2025.v1.i3.a49>ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0008-2322-4214>ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0006-9278-259X>**Abstract:**

This study examines the role of ethnic minority human resources (EMHR) in promoting sustainable tourism development in Lao Cai Province. Based on the SWOT analytical framework, the research identifies the key strengths and weaknesses, as well as the opportunities and challenges facing EMHR in the context of green transition and international integration. Findings indicate that EMHR possess rich cultural capital and indigenous knowledge, playing a vital role in advancing sustainable tourism. However, limitations in education, professional skills, language proficiency, and managerial capacity remain major barriers that hinder their effective participation in the tourism value chain. The study proposes a set of comprehensive capacity-building measures, including vocational training, soft-skills development, sustainable tourism awareness, entrepreneurship support, and improvement of policies and infrastructure. These solutions aim to transform cultural capital into economic capital, contributing to a balanced approach between heritage preservation, livelihood enhancement, and sustainable development.

Keywords: *Ethnic minority; Human resources; Sustainable tourism; Lao Cai; Capacity building.*

1. Đặt vấn đề

Lào Cai - một tỉnh biên giới vùng Tây Bắc, được thiên nhiên ưu đãi với cảnh quan hùng vĩ, khí hậu đặc trưng và bản sắc văn hóa đa dạng có 24 dân tộc thiểu số (DTTS) cùng sinh sống. Những giá trị này không chỉ tạo nên “thương hiệu bản sắc” cho du lịch Lào Cai, mà còn là nền tảng của phát triển bền vững trong bối cảnh toàn cầu chuyển hướng mạnh mẽ sang du lịch xanh, du lịch trải nghiệm và bảo tồn văn hóa.

Trong cấu trúc phát triển du lịch bền vững, nguồn nhân lực DTTS giữ vai trò trung tâm - vừa là chủ thể sáng tạo giá trị văn hóa, vừa là người trực tiếp tham gia cung ứng dịch vụ và duy trì tính chân thực của sản phẩm du lịch. Tuy nhiên, giữa tiềm năng và thực tiễn vẫn tồn tại một “khoảng cách phát triển đáng kể”. Nhiều cộng đồng DTTS còn đối mặt với hạn chế về trình độ học vấn, kỹ năng nghề, rào cản

ngôn ngữ và khả năng quản lý kinh doanh, khiến việc tham gia vào chuỗi giá trị du lịch còn mang tính tự phát, quy mô nhỏ và thiếu tính bền vững.

Trong bối cảnh đó, việc đánh giá toàn diện nguồn nhân lực DTTS trong du lịch Lào Cai theo mô hình SWOT (Strengths - Weaknesses - Opportunities - Threats) nhằm nhận diện rõ các yếu tố nội tại và ngoại cảnh tác động đến quá trình phát triển là cần thiết. Từ đó, nghiên cứu hướng đến xây dựng giải pháp tăng cường năng lực toàn diện cho lực lượng lao động DTTS - gắn kết giữa phát triển con người và bảo tồn văn hóa, hướng đến du lịch bền vững và bao trùm.

Nghiên cứu có giá trị thực tiễn cao, giúp Lào Cai hiện thực hóa mục tiêu “du lịch là ngành kinh tế mũi nhọn”, đồng thời đảm bảo sự hài hòa giữa kinh tế - văn hóa - con người - môi trường.

2. Tổng quan nghiên cứu

2.1. Lý thuyết nền tảng

Nghiên cứu về nguồn nhân lực DTTS trong du lịch bền vững tại Lào Cai được xây dựng trên ba lý thuyết nền tảng chính là lý thuyết vốn nhân lực, lý thuyết phát triển bền vững và lý thuyết du lịch cộng đồng.

Lý thuyết vốn nhân lực: Được phát triển bởi các nhà kinh tế học như Gary Becker (1964) và Theodore Schultz (1961), lý thuyết này khẳng định rằng, kiến thức, kỹ năng, sức khỏe và các phẩm chất tích lũy của cá nhân là một loại vốn quan trọng, có khả năng làm tăng năng suất và thu nhập. Trong lĩnh vực du lịch, vốn nhân lực DTTS không chỉ bao gồm các kỹ năng nghiệp vụ cơ bản, mà còn là vốn văn hóa - kiến thức truyền thống địa phương và kỹ năng thủ công truyền thống. Nghiên cứu tập trung làm rõ cơ chế chuyên hóa vốn văn hóa độc đáo của các dân tộc Mông, Dao, Tày, Giáy... thành vốn dịch vụ có giá trị kinh tế.

Lý thuyết phát triển bền vững: Định nghĩa của Ủy ban Brundtland (1987) về phát triển bền vững là "sự phát triển đáp ứng nhu cầu của hiện tại mà không làm tổn hại đến khả năng của các thế hệ tương lai trong việc đáp ứng nhu cầu của chính họ". Trong du lịch, khái niệm này được cụ thể hóa thành Du lịch bền vững (UNWTO, 2005), trong đó nhấn mạnh nguyên tắc cốt lõi bao gồm: (a) Tính bền vững về kinh tế (chia sẻ lợi ích công bằng); (b) Tính bền vững về môi trường; (c) Tính bền vững về văn hóa - xã hội.

Lý thuyết du lịch cộng đồng: Lý thuyết này tập trung vào việc trao quyền cho cộng đồng địa phương, cho phép họ chủ động tham gia vào quá trình lập kế hoạch, quản lý và hưởng lợi từ các hoạt động du lịch (Manyara & Jones, 2007). Đối với các vùng DTTS ở Lào Cai, du lịch cộng đồng không chỉ là mô hình kinh doanh, mà còn là phương tiện để bảo tồn văn hóa, phát huy giá trị truyền thống địa phương và tạo sinh kế bền vững cho người dân.

2.2. Tổng quan các nghiên cứu

Phát triển nguồn nhân lực trong du lịch: Nhiều nghiên cứu đã chỉ ra rằng, nguồn nhân lực DTTS tại Lào Cai có tiềm năng lớn, nhưng còn hạn chế về kỹ năng nghề, ngoại ngữ, quản lý và khả năng tiếp cận thị trường. Nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao, với các kỹ năng chuyên môn, kỹ năng mềm và thái độ phục vụ chuyên nghiệp là yếu tố quyết định năng lực cạnh tranh của điểm đến (Thanh Ba, 2025). Mặc dù ngành du lịch Việt Nam có tiềm năng lớn, nhưng nguồn nhân lực vẫn còn nhiều hạn chế về số lượng và chất lượng, đặc biệt là thiếu hụt lao động được đào tạo bài bản, chưa đáp ứng được yêu cầu của hội nhập quốc tế. Các giải pháp được đề xuất thường tập trung vào tăng cường đào tạo nghề, nâng

cao trình độ ngoại ngữ và kỹ năng giao tiếp (Nguyễn Thị Linh, 2023).

Du lịch bền vững và vai trò của cộng đồng địa phương: Khái niệm du lịch bền vững đã được nghiên cứu rộng rãi, tập trung vào các khía cạnh kinh tế, xã hội, văn hóa và môi trường. Các nghiên cứu tại Việt Nam cũng đã chỉ ra rằng, du lịch bền vững là xu thế tất yếu, đặc biệt ở các vùng có tài nguyên đa dạng như Lào Cai (Đỗ Thị Thúy Linh, 2018; Lê Thị Công Nhân, 2023). Mô hình du lịch cộng đồng, nơi người dân địa phương trực tiếp tham gia vào các hoạt động du lịch, được xem là cách tiếp cận hiệu quả để đạt được mục tiêu bền vững (Murphy, 1985). Du lịch cộng đồng không chỉ tạo sinh kế, mà còn khuyến khích người dân bảo tồn văn hóa, phong tục và cảnh quan thiên nhiên (Hoàng Thu, 2022; Hải Trung, 2025).

Nguồn nhân lực dân tộc thiểu số tại Lào Cai: Lào Cai là vùng đất đa văn hóa với sự chung sống của nhiều DTTS, sở hữu những giá trị văn hóa độc đáo và cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ, tạo nên tiềm năng du lịch to lớn. Các nghiên cứu đã nhấn mạnh rằng, bản sắc văn hóa của các dân tộc là tài sản quý giá, thu hút du khách và tạo nên sự khác biệt cho du lịch Lào Cai. Kho tàng văn hóa này là nguồn lực quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh (Tâm Thời & Công Hải, 2025). Nguồn nhân lực DTTS được coi là chủ thể và là tài sản quyết định sự phát triển bền vững của vùng (Nguyễn Thế Quang, 2024). Các nghiên cứu cụ thể về Lào Cai đã ghi nhận tiềm năng và tầm quan trọng của văn hóa DTTS trong du lịch (Hải Trung, 2025).

Mặc dù đã có nhiều nghiên cứu về du lịch Lào Cai, nhưng vẫn tồn tại các khoảng trống. Hầu hết các nghiên cứu dừng lại ở mô tả khoảng cách kỹ năng, mà thiếu đi sự phân tích sâu sắc về rào cản ngôn ngữ và cơ chế chuyển giao kiến thức phù hợp với người DTTS tại Lào Cai. Hầu hết các nghiên cứu vùng Tây Bắc chung chung, chưa đi sâu vào một địa phương cụ thể. Bài báo này nhằm góp phần giải quyết khoảng trống trên bằng việc phân tích các cơ hội và thách thức của nguồn nhân lực DTTS trong du lịch bền vững tại Lào Cai từ nhiều khía cạnh (kinh tế, xã hội, văn hóa, môi trường). Đặc biệt, tập trung vào việc đề xuất các giải pháp "tăng cường năng lực", góp phần vào sự phát triển bền vững của du lịch tỉnh.

3. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu này sử dụng phương pháp tổng hợp và phân tích tài liệu làm trọng tâm. Các tài liệu bao gồm các bài báo khoa học, luận văn, báo cáo chính thống của các tổ chức quốc tế và Chính phủ Việt Nam, số liệu thống kê từ Tổng cục Thống kê và Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam. Đặc biệt, nghiên cứu ưu tiên các tài liệu liên quan trực tiếp đến tỉnh Lào

Cai, bao gồm các báo cáo của Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Lào Cai, Cổng thông tin điện tử tỉnh Lào Cai, Báo Lào Cai và các nghiên cứu học thuật tập trung vào khu vực này. Ngoài ra, nghiên cứu cũng tham khảo các thông tin từ sách chuyên khảo và các công trình nghiên cứu đã được công bố liên quan đến nguồn nhân lực DTTS, du lịch bền vững... Dữ liệu sau khi thu thập được phân tích, tổng hợp để xác định các luận điểm chính về cơ hội, thách thức và các giải pháp tiềm năng, sau đó được sắp xếp và trình bày theo mô hình phân tích SWOT.

4. Kết quả

Phân tích SWOT là một công cụ chiến lược hữu ích để đánh giá các yếu tố nội tại (điểm mạnh, điểm yếu) và các yếu tố bên ngoài (cơ hội, thách thức) ảnh hưởng đến nguồn nhân lực DTTS trong du lịch bền vững tại Lào Cai (Sonary; Decant Digital).

4.1. Điểm mạnh

Bản sắc văn hóa độc đáo và đa dạng: Lào Cai là nơi sinh sống của nhiều DTTS, mỗi dân tộc có một bản sắc văn hóa riêng biệt thể hiện qua ngôn ngữ, trang phục, lễ hội, phong tục, tập quán, nghề thủ công, kiến trúc nhà ở và ẩm thực truyền thống. Tỉnh Lào Cai đặc biệt phong phú với hơn 56 di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia và một số di sản đại diện nhân loại (Thanh Chi, 2025). Kho tàng văn hóa này là nguồn tài nguyên du lịch vô giá, tạo nên sự khác biệt, hấp dẫn, đặc biệt là du lịch văn hóa và du lịch cộng đồng (Quỳnh Chi, 2025). Người dân DTTS là những "người giữ lửa" và "người kể chuyện" chân thực nhất về văn hóa của mình.

Kiến thức địa phương và kỹ năng truyền thống: Người dân DTTS sở hữu kho tàng kiến thức sâu rộng về môi trường tự nhiên, hệ sinh thái, cây thuốc bản địa và các kỹ năng sống truyền thống phù hợp với địa hình đồi núi của Lào Cai. Những kiến thức này có giá trị cao trong các loại hình du lịch khám phá thiên nhiên, du lịch mạo hiểm, du lịch nông nghiệp và du lịch chữa bệnh. Họ có thể đóng vai trò hướng dẫn viên địa phương cho các Tour Trekking, giới thiệu về cây thuốc, hoặc chia sẻ kinh nghiệm canh tác trên ruộng bậc thang.

Sự tham gia chủ động vào du lịch cộng đồng: Nhiều cộng đồng DTTS tại Lào Cai đã và đang chủ động tham gia vào các hoạt động du lịch cộng đồng. Các hoạt động này bao gồm cung cấp dịch vụ lưu trú (Homestay), ẩm thực địa phương, biểu diễn văn nghệ truyền thống và sản xuất hàng thủ công mỹ nghệ. Sự tham gia này không chỉ tạo thêm thu nhập, mà còn nâng cao ý thức bảo tồn văn hóa và môi trường của chính cộng đồng (Hoàng Thu, 2022). Lào Cai đang hình thành nhiều điểm du lịch cộng đồng theo Tiêu chuẩn ASEAN gắn với đặc trưng DTTS như Mường Hoa, Bản Hồ, Tả Phìn, Bản Liền, Hợp Thành, Nghĩa Đô (SVHTTDL, 2024).

Lòng hiếu khách và tinh cộng đồng cao: Người DTTS Lào Cai thường có lòng hiếu khách, chân thành và tinh thần cộng đồng gắn bó, tạo nên không khí ấm cúng, thân thiện cho du khách, đặc biệt là trong các mô hình du lịch Homestay và du lịch trải nghiệm văn hóa.

4.2. Điểm yếu

Trình độ học vấn và kỹ năng nghề hạn chế: Mặc dù đã có nhiều nỗ lực cải thiện, trình độ học vấn chung của người DTTS tại Lào Cai vẫn còn thấp hơn so với mặt bằng chung. Điều này dẫn đến hạn chế về kỹ năng chuyên môn du lịch (nghệ thuật phục vụ, quản lý Homestay), kỹ năng mềm (giao tiếp, làm việc nhóm) và khả năng tiếp cận công nghệ (Lê Thúy Hằng, 2023). Việc thu hẹp khoảng cách phát triển vốn nhân lực, đặc biệt ở các DTTS là rất cần thiết (World Bank).

Rào cản ngôn ngữ: Sự đa dạng ngôn ngữ của các DTTS Lào Cai vừa là nét văn hóa đặc trưng vừa là thách thức lớn. Nhiều người DTTS chưa thành thạo tiếng Việt phổ thông hoặc ngoại ngữ (tiếng Anh), gây khó khăn trong giao tiếp với du khách quốc tế, làm giảm chất lượng dịch vụ và hạn chế khả năng tiếp cận thị trường rộng lớn hơn.

Thiếu kinh nghiệm quản lý và tiếp thị: Hầu hết người DTTS thiếu kiến thức và kinh nghiệm về quản lý kinh doanh, lập kế hoạch, tiếp thị du lịch hiệu quả. Họ thường khó khăn trong việc tiếp cận các kênh quảng bá, nắm bắt xu hướng thị trường, dẫn đến sự phụ thuộc vào các công ty lữ hành hoặc trung gian.

Hạn chế về vốn đầu tư và cơ sở vật chất: Khả năng tiếp cận các nguồn vốn vay ưu đãi còn khó khăn do thiếu tài sản thế chấp hoặc kinh nghiệm lập dự án. Cơ sở vật chất phục vụ du lịch tại nhiều cộng đồng còn thiếu thốn hoặc chưa đạt chuẩn, ảnh hưởng đến khả năng cung cấp dịch vụ chất lượng cao.

4.3. Cơ hội

Xu hướng phát triển du lịch bền vững và du lịch trải nghiệm: Nhu cầu của du khách ngày càng chuyên dịch từ du lịch đại chúng sang du lịch trải nghiệm, khám phá văn hóa, thiên nhiên và du lịch bền vững. Điều này tạo cơ hội lớn cho các sản phẩm du lịch dựa trên bản sắc văn hóa và tài nguyên thiên nhiên độc đáo của Lào Cai (Lê Thị Công Nhân, 2023).

Chính sách hỗ trợ từ Đảng và Nhà nước: Chính phủ Việt Nam có nhiều chính sách ưu tiên phát triển vùng DTTS và miền núi. Đặc biệt, tại Lào Cai, Nghị quyết số 11-NQ/TU của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về phát triển du lịch tỉnh Lào Cai đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050 đã khẳng định du lịch là ngành kinh tế mũi nhọn, trong đó nhấn mạnh phát triển du lịch bền vững, bảo tồn và phát huy các di sản văn

hóa, bảo vệ môi trường và giải quyết việc làm (Hà Văn Thắng, 2022). Dự án 6 "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các DTTS gắn với phát triển du lịch" thuộc chương trình mục tiêu quốc gia.

Nhu cầu thị trường đối với trải nghiệm văn hóa và thiên nhiên độc đáo: Du khách, đặc biệt là khách quốc tế ngày càng tìm kiếm những trải nghiệm chân thực, độc đáo về văn hóa, phong cảnh và đời sống truyền thống địa phương mà Lào Cai có thể cung cấp dồi dào với các điểm đến nổi tiếng như Sa Pa, Bắc Hà, Y Tý, Mù Căng Chải và các lễ hội đặc sắc (Tâm Thời - Công Hải, 2025).

Tiềm năng hợp tác và liên kết: Có cơ hội hợp tác với các doanh nghiệp du lịch lữ hành, tổ chức phi chính phủ để phát triển sản phẩm, đào tạo nhân lực và tiếp cận thị trường. Các mô hình hợp tác xã nông nghiệp của đồng bào DTTS cũng đã cho thấy sự chủ động trong kiến tạo chuỗi giá trị (Báo Lào Cai, 2025).

Phát triển hạ tầng du lịch của tỉnh: Sự cải thiện về hạ tầng giao thông (ví dụ như đường cao tốc, sân bay sắp tới), thông tin liên lạc và các dịch vụ cơ bản tại Lào Cai sẽ tạo điều kiện thuận lợi hơn cho hoạt động du lịch và khả năng tiếp cận của cộng đồng. Lào Cai cũng phấn đấu hoàn thành 10 dự án trọng điểm trong năm 2025, bao gồm cả hạ tầng công nghiệp và môi trường, gián tiếp hỗ trợ du lịch.

4.4. Thách thức

Cạnh tranh gay gắt từ các điểm đến khác: Du lịch Việt Nam đang phát triển nhanh chóng, với nhiều điểm đến mới nổi và được đầu tư mạnh mẽ ở cả Tây Bắc và các vùng khác. Điều này tạo ra áp lực cạnh tranh lớn, đòi hỏi Lào Cai phải liên tục đổi mới, nâng cao chất lượng dịch vụ và sản phẩm du lịch.

Nguy cơ mai một bản sắc văn hóa và thương mại hóa: Áp lực phát triển du lịch quá nhanh có thể dẫn đến việc thương mại hóa quá mức các giá trị văn hóa, làm mất đi tính chân thực và độc đáo của bản sắc dân tộc nếu không có cơ chế quản lý và bảo tồn phù hợp (Tâm Thời - Công Hải, 2025).

Tác động tiêu cực của biến đổi khí hậu và phát triển không bền vững: Biến đổi khí hậu, các hiện tượng thời tiết cực đoan (lũ lụt, sạt lở) và việc phát triển du lịch thiếu quy hoạch có thể gây ra những tác động tiêu cực đến môi trường, cảnh quan và sinh kế của người dân, đặc biệt ở một tỉnh miền núi như Lào Cai (Thúy Hồng, 2023).

Thiếu hụt nhân lực chất lượng cao toàn ngành: Toàn ngành du lịch Việt Nam vẫn đang đối mặt với sự thiếu hụt nhân lực có kỹ năng và trình độ cao, đây là một rào cản lớn cho sự mở rộng và nâng cấp dịch vụ của Lào Cai. Rủi ro từ thị trường và dịch

bệnh: Các yếu tố bất ổn của thị trường du lịch quốc tế, tình hình kinh tế toàn cầu hoặc các đợt dịch bệnh (như đại dịch COVID-19 trước đây) có thể ảnh hưởng nghiêm trọng đến lượng khách du lịch và thu nhập của người dân làm du lịch tại Lào Cai.

5. Giải pháp

Để khai thác hiệu quả các điểm mạnh, tận dụng cơ hội và khắc phục điểm yếu, đối phó với thách thức, việc tăng cường năng lực cho nguồn nhân lực DTTS cần được triển khai một cách hệ thống, tập trung vào các giải pháp sau:

5.1. Đào tạo và phát triển kỹ năng chuyên môn du lịch và kỹ năng mềm

Đào tạo nghiệp vụ du lịch: Xây dựng các chương trình đào tạo nghiệp vụ du lịch phù hợp với từng đối tượng và điều kiện thực tế của từng cộng đồng DTTS tại Lào Cai. Các khóa học cần tập trung vào kỹ năng quản lý Homestay (quản lý đặt phòng, vệ sinh, dịch vụ khách hàng), kỹ năng chế biến ẩm thực truyền thống đảm bảo an toàn vệ sinh thực phẩm, kỹ năng phục vụ bàn, lễ tân cơ bản, tổ chức và hướng dẫn các hoạt động trải nghiệm văn hóa, nghệ thuật dân gian. Các nội dung này cần được thiết kế dưới dạng Module, cho phép người học lựa chọn theo nhu cầu và thời gian biểu của họ.

Phương pháp đào tạo thực tiễn: Tăng cường thời lượng thực hành, học tập thông qua trải nghiệm tại các mô hình du lịch cộng đồng thành công, hoặc tại các khách sạn, khu nghỉ dưỡng tại Lào Cai để người học có thể áp dụng ngay kiến thức vào thực tiễn (Tâm Thời - Công Hải, 2025).

Đào tạo đa ngôn ngữ: Các chương trình đào tạo cần sử dụng song ngữ có sự hỗ trợ của phiên dịch. Ưu tiên dạy các ngoại ngữ thông dụng như tiếng Anh, tiếng Trung Quốc cho những người trực tiếp tiếp xúc với du khách. Các lớp bồi dưỡng nghiệp vụ lễ tân và kỹ năng giao tiếp đã được tổ chức ở Sa Pa là một ví dụ cần nhân rộng (Hoàng Thu, 2023).

Phát triển kỹ năng mềm và quản lý cơ bản: Tổ chức các buổi tập huấn chuyên sâu về kỹ năng giao tiếp hiệu quả, ứng xử văn hóa với du khách (cách chào hỏi, lắng nghe, giải quyết phàn nàn), kỹ năng làm việc nhóm và tạo môi trường thân thiện. Cung cấp kiến thức cơ bản về quản lý tài chính hộ gia đình, lập kế hoạch kinh doanh đơn giản (Marketing, định giá sản phẩm, quản lý doanh thu/chi phí) để người dân tự chủ hơn trong hoạt động kinh doanh du lịch. Hướng dẫn về tiêu chuẩn dịch vụ, cách thu thập phản hồi của khách hàng và cải thiện chất lượng liên tục.

5.2. Nâng cao nhận thức về du lịch bền vững và bảo tồn văn hóa

Chương trình giáo dục cộng đồng về du lịch bền vững: Tổ chức các buổi tọa đàm, hội thảo, sinh

hoạt cộng đồng tại các thôn bản để tuyên truyền về các nguyên tắc du lịch bền vững (ví dụ: giảm thiểu tác động tiêu cực, tôn trọng văn hóa địa phương, mang lại lợi ích kinh tế cho cộng đồng) (Hà Văn Thắng, 2022). Giáo dục về ý thức bảo vệ tài nguyên thiên nhiên, giữ gìn cảnh quan, xử lý rác thải, bảo vệ nguồn nước trong hoạt động du lịch và đời sống hàng ngày. Khuyến khích người dân tham gia các hoạt động du lịch xanh, có trách nhiệm.

Khuyến khích bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa: Có chính sách hỗ trợ các nghệ nhân, người cao tuổi trong cộng đồng DTTS truyền dạy các nghề truyền thống, làn điệu dân ca, dân vũ, sử thi, hoặc các phong tục tập quán tốt đẹp cho thế hệ trẻ (SVHTTDL, 2024). Đảm bảo rằng các hoạt động du lịch văn hóa được thực hiện một cách chân thực, có sự tham vấn và đồng thuận của cộng đồng, tránh việc thương mại hóa quá mức làm mai một giá trị gốc (Tâm Thời - Công Hải, 2025). Các sản phẩm du lịch cần phản ánh đúng bản sắc, không bị "sân khấu hóa" (Hải Trung, 2025).

5.3. Hỗ trợ khởi nghiệp, phát triển sản phẩm và tiếp cận thị trường

Hỗ trợ vốn và tư vấn tài chính: Xây dựng các quỹ hỗ trợ khởi nghiệp hoặc cung cấp các gói vay ưu đãi, dễ tiếp cận cho các cá nhân, hộ gia đình, nhóm hoặc hợp tác xã của người DTTS muốn đầu tư vào du lịch. Cung cấp dịch vụ tư vấn miễn phí hoặc có chi phí thấp về lập kế hoạch kinh doanh, quản lý tài chính, định giá sản phẩm và dịch vụ. Hỗ trợ cộng đồng trong việc thiết kế và phát triển các sản phẩm du lịch dựa trên lợi thế văn hóa, thiên nhiên và kiến thức truyền thống địa phương của Lào Cai.

Nâng cao chất lượng sản phẩm và dịch vụ: Hướng dẫn người dân cách nâng cao chất lượng dịch vụ, từ sự thân thiện, hiếu khách đến việc đảm bảo vệ sinh, tiện nghi, để đáp ứng nhu cầu và mong đợi của du khách. Đào tạo người dân DTTS cách sử dụng Internet, mạng xã hội (Facebook, Zalo), các nền tảng đặt phòng trực tuyến (Booking.com, Agoda, Airbnb) để quảng bá sản phẩm, dịch vụ và tương tác với du khách.

Kết nối với các đối tác: Tổ chức các hội chợ du lịch, diễn đàn kết nối giữa các hộ làm du lịch cộng đồng với các công ty lữ hành, đại lý du lịch lớn để mở rộng kênh phân phối sản phẩm. Sự hợp tác này giúp người dân tiếp cận thị trường rộng lớn hơn mà không cần tự mình thực hiện toàn bộ quá trình tiếp thị.

Xây dựng thương hiệu cộng đồng: Hỗ trợ xây dựng và quảng bá thương hiệu du lịch cho từng bản làng, cụm điểm du lịch, tạo dựng hình ảnh riêng biệt, hấp dẫn như các điểm du lịch cộng đồng theo tiêu chuẩn ASEAN ở Sa Pa (SVHTTDL, 2024).

5.4. Hoàn thiện cơ chế, chính sách hỗ trợ và phát triển cơ sở hạ tầng

Chính sách ưu đãi và khuyến khích: Xây dựng và ban hành các chính sách đặc thù, lồng ghép các chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển kinh tế - xã hội vùng DTTS và miền núi với chiến lược phát triển du lịch bền vững của Lào Cai (Hà Văn Thắng, 2022). Có chính sách khuyến khích, ưu đãi về thuế, đất đai, tín dụng cho các cá nhân, hộ gia đình, hợp tác xã và doanh nghiệp đầu tư vào đào tạo, phát triển nguồn nhân lực DTTS chất lượng cao cho ngành du lịch. Có chính sách hỗ trợ người dân DTTS tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị du lịch, giảm sự phụ thuộc vào các trung gian và tăng cường lợi ích cho cộng đồng, đảm bảo phân phối lợi ích công bằng.

Đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng: Tiếp tục đầu tư nâng cấp hệ thống giao thông đến các điểm du lịch cộng đồng, đảm bảo dễ dàng tiếp cận cho du khách. Phát triển hạ tầng viễn thông (Internet, sóng di động) để tạo điều kiện cho người dân tiếp cận thông tin, quảng bá du lịch trực tuyến (Đình Thị Bích Liên, 2023). Hỗ trợ phát triển cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch như trung tâm thông tin du lịch, nhà vệ sinh công cộng đạt chuẩn, hệ thống xử lý rác thải và nước thải tại các điểm du lịch để đảm bảo vệ sinh môi trường, đặc biệt quan trọng cho du lịch xanh và bền vững.

Quản lý và quy hoạch du lịch bền vững: Xây dựng quy hoạch tổng thể phát triển du lịch tỉnh Lào Cai một cách khoa học, có tầm nhìn dài hạn (đến năm 2030, tầm nhìn 2050), đảm bảo tính bền vững (Hoàng Thu, 2024). Quy hoạch cần có sự tham vấn rộng rãi của cộng đồng DTTS để đảm bảo quyền lợi và sự đồng thuận của họ. Tăng cường công tác quản lý nhà nước về du lịch, kiểm soát chất lượng dịch vụ, giá cả và đảm bảo an ninh, an toàn cho du khách. Đồng thời, có cơ chế giám sát chặt chẽ các tác động của du lịch đến môi trường và văn hóa, có biện pháp can thiệp kịp thời khi cần thiết để tránh thương mại hóa và mai một bản sắc.

6. Kết luận

Nghiên cứu đã chỉ ra rằng, nguồn nhân lực DTTS là một yếu tố then chốt trong phát triển du lịch bền vững tại Lào Cai. Với vốn văn hóa đặc sắc, tri thức truyền thống địa phương sâu sắc và tinh thần cộng đồng cao, lực lượng lao động này không chỉ tạo nên bản sắc độc đáo cho sản phẩm du lịch, mà còn góp phần định hình hình ảnh du lịch văn hóa của địa phương. Tuy nhiên, những hạn chế về trình độ học vấn, kỹ năng nghề, năng lực quản lý và rào cản ngôn ngữ vẫn là các trở ngại cơ bản, làm giảm khả năng tham gia hiệu quả vào chuỗi giá trị du lịch.

Thông qua phân tích SWOT, nghiên cứu đã xác định rõ các yếu tố nội tại và ngoại cảnh ảnh hưởng

đến sự phát triển của nguồn nhân lực DTTS. Trên cơ sở đó, nhóm giải pháp được đề xuất theo hướng tăng cường năng lực toàn diện, bao gồm: (1) Đào tạo và bồi dưỡng kỹ năng nghề gắn với thực tiễn địa phương; (2) Nâng cao nhận thức về du lịch bền vững và bảo tồn văn hóa; (3) Hỗ trợ khởi nghiệp, phát triển sản phẩm du lịch cộng đồng; (4) Hoàn thiện chính sách, đầu tư hạ tầng và môi trường du lịch.

Về mặt học thuật, nghiên cứu đóng góp cơ sở lý luận và thực tiễn cho việc phát triển nguồn nhân lực du lịch vùng DTTS trong bối cảnh hội nhập và chuyển đổi xanh. Về mặt thực tiễn, kết quả nghiên cứu là công cụ tham chiếu hữu ích cho các nhà hoạch định chính sách, cơ sở đào tạo và doanh nghiệp trong việc xây dựng chiến lược nhân lực du lịch bền vững, hướng tới mục tiêu “biến vốn văn hóa thành vốn kinh tế”, đảm bảo sự hài hòa giữa phát triển - bảo tồn - sinh kế của cộng đồng DTTS vùng Tây Bắc.

Tài liệu tham khảo

- Thanh Ba (2025). *Xây dựng nguồn nhân lực trước yêu cầu phát triển du lịch*. Báo Lào Cai. <https://baolaocai.vn/xay-dung-nguon-nhan-luc-truoc-yeu-cau-phat-trien-du-lich-post404648.html>. Truy cập 15/6/2025.
- Báo Lào Cai (2025). *Kiến tạo chuỗi giá trị bền vững cho đồng bào dân tộc thiểu số*. <https://baolaocai.vn/kien-tao-chuoi-gia-tri-ben-vung-cho-dong-bao-dan-toc-thieu-so-post401920.html>. Truy cập 20/6/2025.
- Becker, G.S. (1964). *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education*. Columbia University Press. Truy cập 20/6/2025.
- Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2022). *Chiến lược phát triển du lịch Lào Cai: Một tầm nhìn, đa giá trị*. <https://bvhttdl.gov.vn/chien-luoc-phat-trien-du-lich-lao-cai-mot-tam-nhin-da-gia-tri-2022081616374533.htm>. Truy cập 15/6/2025.
- Creswell, J.W., & Creswell, J. D. (2018). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches (5th ed.)*. Sage Publications.
- Decant Digital. *Tourism SWOT Analysis: Step-by-Step Guide with Examples*. <https://www.decantdigital.com/tourism-swot-analysis-step-by-step-guide-with-examples/>. Truy cập 10/6/2025.
- Đỗ, T.H. (2025). *Phát triển kinh tế du lịch tỉnh Lào Cai (mới) gắn với bảo vệ môi trường. Tạp chí Công thương*. <https://ojs.tapchicongthuong.vn/vi/ojs-post/phot-trien-kinh-te-du-lich-tinh-lao-cai-moi--gan-voi-bao-ve-moi-truong-155130.htm>. Truy cập 20/6/2025.
- Lê, T.H. (2023). *Phát triển nguồn nhân lực vùng Tây Bắc - Thực trạng và giải pháp*. Học viện Chính trị khu vực I. <https://lyluanchinhtri.vn/phot-trien-nguon-nhan-luc-vung-tay-bac-thuc-trang-va-giai-phap-3217.html>. Truy cập 20/6/2025.
- Lê, T.H. (2025). *Phát triển nguồn nhân lực vùng Tây Bắc - Thách thức và giải pháp*. Tạp chí Lý luận chính trị số 567. Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh.
- Thúy Hồng (2023). *Phát triển bền vững du lịch cộng đồng các tỉnh Tây Bắc: Xây dựng sản phẩm du lịch từ bản sắc văn hóa đặc trưng*. Báo Dân tộc. <https://baodantoc.vn/phot-trien-ben-vung-du-lich-cong-dong-cac-tinh-tay-bac-xay-dung-san-pham-du-lich-tu-ban-sac-van-hoa-dac-trung-bai-1-1701622021892.htm>. Truy cập 10/6/2025.
- Thúy Hồng (2023). *Phát triển bền vững du lịch cộng đồng các tỉnh Tây Bắc: Diện mạo mới trên các bản làng*. <https://baodantoc.vn/phot-trien-ben-vung-du-lich-cong-dong-cac-tinh-tay-bac-dien-mao-moi-tren-cac-ban-lang-bai-3-1701685084589.htm>. Truy cập 10/6/2025.
- Honey, M. (2008). *Ecotourism and sustainable development: Who owns paradise?* Island Press.
- IHSN. (n.d.). *The Effects of Ethnic Tourism on Yao Community in Sapa District, Lao Cai Province, Vietnam*. <https://catalog.ihsn.org/index.php/citations/83556>. Truy cập 15/6/2025.
- Jamal, T.B., & Getz, D. (1995). *Collaboration theory and community tourism planning*. *Annals of Tourism Research*, 22(1), 186 - 204.
- Quỳnh Chi, 2025. *Văn hóa trở thành nguồn lực phát triển vùng dân tộc thiểu số*. Nhân Dân. <https://nhandan.vn/van-hoa-tro-thanh-nguon-luc-phat-trien-vung-dan-toc-thieu-so-post906601.html>. Truy cập 20/6/2025.
- Trung Kiên (2025). *Tổng lượt khách đến Lào Cai tháng 3/2025. Cục Du lịch Quốc Gia Việt Nam. (n.d.)*. Cơ sở dữ liệu trực tuyến thống kê du lịch. <https://thongke.tourism.vn/index.php/news/items/264>. Truy cập 10/6/2025.
- Đinh, T.B.L. (2023). *Một số nhiệm vụ và giải pháp để phát triển kinh tế vùng Trung du và miền núi phía Bắc bền vững*. <https://vioit.org.vn/vn/quy-hoach/>

- dia-phuong/mot-so-nhiem-vu-va-giai-phap-de-phat-trien-kinh-te-vung-trung-du-va-mien-nui-phia-bac-ben-vung-5198.4102.html. Truy cập 20/6/2025.
- Đỗ, T.T.L. (2018). *Một số giải pháp góp phần xây dựng và phát triển du lịch bền vững ở Tây Bắc Việt Nam (Luận văn thạc sĩ)*. Trường Đại học Kinh tế Quốc dân.
- Manyara, G., & Jones, E. (2007). *Community-based tourism enterprises development in Kenya: An analysis of their role in poverty reduction*. Journal of Sustainable Tourism, 15(6), 628 - 644.
- Vũ, T.T.M. & Trần, C.V. (2025). *Phát triển kinh tế bền vững vùng dân tộc thiểu số: Những cơ hội và thách thức*. Tạp chí Quản lý nhà nước. <https://www.quanlynhanuoc.vn/2025/08/04/phat-trien-kinh-te-ben-vung-vung-dan-toc-thieu-so-nhung-co-hoi-va-thach-thuc/>. Truy cập 20/6/2025.
- Murphy, P. E. (1985). *Tourism: A community approach*. Methuen
- Lê, T.C.N. (2023). *Thực trạng phát triển du lịch bền vững các tỉnh vùng Tây Bắc*. Tạp chí Công thương. <https://tapchicongthuong.vn/thuc-trang-phat-trien-du-lich-ben-vung-cac-tinh-vung-tay-bac-104185.htm>. Truy cập 10/6/2025.
- Nguyễn, T.Q. (2024). *Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực dân tộc thiểu số góp phần phát triển bền vững miền núi hiện nay*. Tạp chí Quản lý Nhà nước. <https://www.quanlynhanuoc.vn/2024/11/26/nang-cao-chat-luong-nguon-nhan-luc-dan-toc-thieu-so-gop-phan-phat-trien-ben-vung-mien-nui-hien-nay/>. Truy cập 15/6/2025.
- Schultz, T.W. (1961). *Investment in Human Capital*. The American Economic Review, 51(1), 1-17.
- Sonary. (n.d.). *SWOT Analysis: Understanding Strengths, Weaknesses, Opportunities, and Threats*. <https://sonary.com/content/swot-analysis-understanding-strengths-weaknesses-opportunities-and-threats/>. Truy cập 20/6/2025.
- SVHTTDL, 2024. *Lào Cai bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa gắn với phát triển du lịch bền vững*. <https://svhttdl.laocai.gov.vn/nghien-cuu-phat-trien-du-lich/lao-cai-bao-ton-va-phat-huy-gia-tri-di-san-van-hoa-gan-voi-phat-trien-du-lich-ben-vung-1302964>. Truy cập 15/6/2025.
- Hà, V.T. (2022). *Du lịch Lào Cai kiên định với những giá trị bền vững*. <https://vietnamtourism.gov.vn/post/41834>. Truy cập 20/6/2025.
- Tâm Thời, Công Hải (2025). *Bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa các dân tộc*. Báo Nhân Dân. <https://nhandan.vn/bao-ton-va-phat-huy-gia-tri-van-hoa-cac-dan-toc-post885467.html>. Truy cập 15/6/2025.
- Hoàng Thu (2023). *Gần 100 học viên người dân tộc thiểu số được bồi dưỡng nghiệp vụ du lịch*. <https://baolaocai.vn/gan-100-hoc-vien-nguoi-dan-toc-thieu-so-duoc-boi-duong-nghiep-vu-du-lich-post370428.html>. Truy cập 20/6/2025.
- Hương Thu (2025). *Lào Cai thúc đẩy kết nối du lịch xanh để phát triển bền vững*. Báo Dân tộc và miền núi. <https://dantocmiennui.baotintuc.vn/thuc-day-ket-noi-du-lich-xanh-de-phat-trien-ben-vung-post359633.html>. Truy cập 15/6/2025.
- Đỗ, T.T. (2019). *Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực du lịch Việt Nam: Thực trạng và giải pháp*. Tạp chí Khoa học và Công nghệ, Đại học Đà Nẵng, 3(32), 1-8.
- Trần, T.T. & Đỗ, N.N. (2024). *Bảo đảm quyền văn hóa của người dân tộc thiểu số trong bối cảnh chuyển đổi số*. Tạp chí Dân chủ và Pháp luật. <https://danchuphapluat.vn/bao-dam-quyen-van-hoa-cua-nguoi-dan-toc-thieu-so-trong-boi-can-h-chuyen-doi-so-1098.html>. Truy cập 20/6/2025.
- Hải Trung (2025). *Hướng phát triển bền vững du lịch cộng đồng ở Lào Cai*. Nhân Dân. <https://nhandan.vn/huong-phat-trien-ben-vung-du-lich-cong-dong-o-lao-cai-post885137.html>. Truy cập 20/6/2025.
- UNWTO. (2005). *Making Tourism More Sustainable: A Guide for Policy Makers*. UNWTO.
- World Bank Blogs. (n.d.-a). *To close Vietnam's human capital development gap, look to ethnic minorities*. <https://blogs.worldbank.org/en/eastasiapacific/close-vietnams-human-capital-development-gap-look-ethnic-minorities>
-

NGUỒN NHÂN LỰC DÂN TỘC THIỂU SỐ
TRONG PHÁT TRIỂN DU LỊCH BỀN VỮNG TẠI LÀO CAI:
CƠ HỘI, THÁCH THỨC VÀ GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG NĂNG LỰC

Phạm Xuân Công^a

Đình Thị Thoan^b

^{a,b}Phân hiệu Đại học Thái Nguyên tại tỉnh Lào Cai

Email: Congpx@tnu.edu.vn

Email: Thoandt@tnu.edu.vn

Lịch sử bài báo

Ngày nhận bài: 5/7/2025
Ngày phản biện: 25/7/2025
Ngày tác giả sửa: 22/8/2025
Ngày duyệt đăng: 20/9/2025
Ngày phát hành: 30/9/2025

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0008-2322-4214>

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0006-9278-259X>

Tóm tắt:

Nghiên cứu này xem xét vai trò của nguồn nhân lực dân tộc thiểu số (DTTS) trong việc thúc đẩy phát triển du lịch bền vững tại tỉnh Lào Cai. Dựa trên khung phân tích SWOT, nghiên cứu xác định những điểm mạnh và điểm yếu cùng với cơ hội và thách thức của nguồn nhân lực DTTS trong bối cảnh chuyển đổi xanh và hội nhập quốc tế. Kết quả cho thấy, nguồn nhân lực DTTS sở hữu vốn văn hóa và tri thức truyền thống địa phương phong phú, đóng vai trò quan trọng trong phát triển du lịch bền vững. Tuy nhiên, trình độ học vấn, kỹ năng nghề, rào cản ngôn ngữ và năng lực quản lý còn hạn chế là những trở ngại lớn cản trở sự tham gia hiệu quả vào chuỗi giá trị du lịch. Nghiên cứu đề xuất giải pháp tăng cường năng lực toàn diện: đào tạo nghề, phát triển kỹ năng mềm, nâng cao nhận thức về du lịch bền vững, hỗ trợ khởi nghiệp và hoàn thiện chính sách - hạ tầng. Các giải pháp này nhằm biến vốn văn hóa thành vốn kinh tế, góp phần hài hòa giữa Bảo tồn di sản - Nâng cao sinh kế - Phát triển bền vững.

Từ khóa: Dân tộc thiểu số; Nguồn nhân lực; Du lịch bền vững; Lào Cai; Tăng cường năng lực.